

HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA SIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODIŠNJE K 14 —,
POLUGODIŠNJE I TROMJESÉNO SURAZMJEÑO, MJESÉČNO
K 120 — POJEDINI BROJ 10 PARA. — OGLASI PO CIJENIKU.
PLATIVO I UTUZIVO U ŠIBENIKU.

- IZLAZI SVAKI DAN -

TELEFON BR. 74. — ČEKOVNI RAČUN 129.871.

UREDNIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZA
OBĆIN. PERIVOJA. — VLASTNIK IZDAVATELJ I ODGOVORNI
UREDNIK JOSIP DREZGA. — TISKAR Hrvatska Zadržna
TISKARA U ŠIBENIKU, U.Z.S.O.J.

GOD. II.

ŠIBENIK, 8. KOLOVOZA 1914.

BR. 67

Pobjede na ratištima Rusije i Belgije.

Položaj.

U Austriji vidja se čudo. Mnogo brojne narodnosti, dosad u ljetim borbama, nataze se u zagrlju; zastave njemačke, madarske, hrvatske, češke, poljske itd. međusobno križaju se. Crtava Monarhija stoji kao jedan čovjek. Vojaci polaze na poljane bojne uz pjesmu i posmješnje; majke i žene suza nemaju za sine i vojne svoje, nego samo blagoslov i poklik: domovina te zove; idi, i vrši svoju dužnost!

Na Balkanu za Rusiju i za Srbiju niko se ne miče. Zašto Rusija ide u pomoć Srbiji? Nije — veli podpredsjednik rumunjske komore Stere — iz slavenskog sentimentalizma, nego da uništi Austro-Ugarsku, jer, po rečima jednog ruskog državnika put na Dardanele vodi preko Beča. A ovaj put vodi preko Iješnja Rumunjske. Optovano je Rusija htjela Rumunjsku raskomadati, ali Austrija znala je uvijek tv sprječiti. Narodna samostalnost Rumunjske ni u kojem slučaju nije od Austrije ugrožena. Poraz naprotiv Austrije značio bi konac slobode balkanskih država.

Ovo uvidjavaju svi. A da su takove namjere Rusije, vidi se i potome, što ona baca na rumunjsku granicu ogromnu vojsku, da valjda otme Rumunjsku Moldaviju, kako joj prije otela Besarabiju. Ovo Rumunjska ne može da zaboravi i sada je čas za odmazdu. Kraj Karol u direktnom je saobraćaju sa svojim rodjakom njemačkom carom Vilimom, i napetošću se očekuje odluka.

Za Rumunjskom će i Turska, pa Bugarska, te če za Srbiju nastati sudnji dan. Veli se, da se je Srbija obratila Grčkoj za pomoć, ali Grčka vrlo dobro zna, koliko duguje njemačkom caru ako je od balkanskih ratova dobila onako mastan zalogaj.

Ako bi poraz Austrije značio konac slobode balkanskih država, to bi pobeda njezina značila slobodu Poljaka. Kako nas brzozav izvješćuje, ruski Poljaci dočekuju austrijsku i njemačku vojsku oduseljivanjem te se njih priključuju proti vječovnoj zatornicu svake slobode, Rusiji. A tako vih je preko 11 milijuna duša, koji jedva čekaju da se oslobode ruskog jarma. Došavši, uslijed zaključaka bečkog kongresa od 9. lipnja 1815., pod Rusiju, Poljaci su težko izčekali čas, da se domognu slobode.

Nakon srpske revolucije g. 1830. u Parizu, podigose se i oni na ustanak, ali ih Rusi svlađaše, te prevrše Poljsku u jednostavnu rusku provinciju, upravljanu najernijim apsolutizmom i tiranom. Ali misao slobodne Poljske nije ipak pokopana, ma evo čas osvete došao je.

Sjedinjene austrijske i njemačke čete, poduprete domaćim pučanstvom, prodru u nutarnjost Rusije slavodobito.

I na zapadu njemačke čete također prodriju pobjedosno i na francuskom i na belgijskom teritoriju.

O mornaricama nezna se ništa pozitivna. Svakako ruska baltička flota nalazi se u vrlo pogibeljnom položaju, jer je njemačka mornarica mnogo jača, a da ima u nje i srčanosti, pokazalo je par njenih brodova bombardiranjem alžirske utvrde pred nosom Francuske.

Položaj je dakle po Austriju i Njemačku izvrstan, a pogovo će postati nepredobiv onim časom kada se Italija svrsta uz bok svojih saveznika.

BOJNA PJESMA.

Spjevao Ivan Kosor*

Pjevao sam prije boja,
Da bi trgo pusti goru;
Sad pred bojom bol boljem
Na našemu sijem moru...

Puska moja tamo vjesi;
Ne miče se na davaru;
Tek treperi zlatna gombica,
Na malome pom handžaru...

Sve oružje moje suti,
Tuga mi je boja krije,
Tek u gradim žudna boja
Junačko mi sreće bije:

„Ustati ćeš mlad vojače,...
Ti ljubimice domovine...
Začikati će te oružje
Na proklete dušmanine.

Svu tu bolju prevladat će
Bjorno srce u junaku,
Jer ga lječi rika topa,
Pucanj silni od pušaka”.

Silni vjetar i oluja
Lomi tužnom drvlju grane;
Po stijen snažem moru
Vali burin na sve strane.

Pojačaj se buro silna,
Još mi jača tude budu;
U žestini tvojoj miloj
Srce moje boja žudi.

Vrište konji naokolo
Sve pod nama teško stjenje,
Silna goru muklo ješi
I kida se u kamenje.

Eno tamio pucanj silni
Od dušman kletog vraga;
Sa handžarom desnici
Poletimo braću draga!

Eno tamio sila kleta
Za goru se pusti krije;
Naprijed braću sada žurno
Nek se ljudi bojak bije!

Hajd na bojne gore tamo
Braću mila složno sad
Neka jekne pusta gora;
„Ja sam junak jak i mlad”.

Miri barut sa planinu,
Izvija se magla plava;
Oko mene sjaj se vije,
A u siju moja slava.

Oklo slave miso bludi;
Miso slatka sva u čaru;

Da joj ljubim čarne oči;

Priču pričam o handžaru:

Shušaj seko mila, draga,
Moj je handžar pio krvi;
Na planinam i na moru
Ja sam s njime bio prvi.

Malko samo bolovo sam,
Ali u bolji s puno nade,
Da će burno sreće moje
Bolest ljudu da mi svlada.

I svladao, fala Bogu,

Pa u boj sam išao prvi;

Moj sam handžar napojio

Sa dušmanskom lutom krvi.

A sad slušaj seko draga

Red je ovaj, budi moja;

Da uživam s tobom slavlja

Milog mira i pokoja.

* * *

Ne plačite oči moje,
Ne žalite svjetla mogu;
S nama u boj pravda kreće,
Pravda sveta, pravda Boga.

Mi smo svjetstni svi Hrvati,
Da kažemo srpstvu svom:
Osvetili žrtve valja,
Pa i ovaj mill dom.

Za potrebne obitelji ratnika.

Plemenite gospodje i gospodice, prama nekidanjem proglašu obćine, zareda godom sakupljajući pripomoć. Danas počinjemo objelodanjenjem prinosa:

	K
Občina Šibenik	1.000
Sare Stipe	400
Dr. Vice Ilijadica i braća	300
Dr. Ante Dulibić	50
Trzanović Pio	50
Kulić Vladimir	40
Jakovljević Marko	20
Borčilo Uroš	20
Bergnocić Ivan	50
Terzanović Pio	50
Belamarić Krste	2
Medić Giovanni	20
Šupuk Miro	20
Medić Lucia	20
Jadronja Krste	10
Raganzini Giulio	5
Jakovljević Marko	20
Miletić Petrić Josica	10
Milin Erminija	10
Traini Alfredo	3
Paut Ana	2
Blanchi Simeone	5
Grinani Ivan	10
Mattiacci Giacinto	10
Plančić Gjuro	20
Comici Eugenio	10
Ditta Fausto Inchiorri	20
Erceg Ivan	20
Cappelli Francesco	10
Škubonija braća	5
Paladino Luigi	6
Ciulic Antun	5
Blanchi Luigia	40
Matačić Mate	20
Chirighin Giuseppe	10
Ticulin Ante	15
Gaspardi Perai, Vincenza	2
Vučić Andre i sin	10
Delfin Adela	3
Traini P.	1
Rossini Celeste	2
Prebana Ante	2
Cusmich Anna	10
Mileta Vladimir	2
Buccich Pietro	10
Urschitz Edoardo	2
Smutnjo Franz	2
Schiattin Gregorio	2
Vrdoljak Izabela	2
Cosolo Antonio	10
Fosco Ugo	6
Cusmich Steliano	10

XY	K
Vignini Ant.	1
Sabrule Josip	1
Jadronja Ivo	1
Traini E.	2
De Draganić Veranzio Attilio	1
Zboržil	1
Sunara Frane	20
Pasić Ivan	2
Stanić Paško	5
Curir Attilio	2
Sersich Emilio	2
Denaro Feder.	3
Lengo Arturo	3
Celeghini Josip	2
Furmero	1
Dunkić Frane	2
Namen	1
Slunjić	1
Paečić	—50
Zokar Franz	—50
Slavić Jovo	2
Paladino Dionisio	2
Žarković Gjuro	10
N. N.	1
N. N.	1
Marenzi Ivan	5
Müller Anna	5
Čimer Luigi	1
Jurić Dr. Juraj	5
Rajević Melko	2

kazkim granicama prama Rusiji dosad su koncentrirana tri zbita. Javno mnenje, štampa je uz Trojni savez tako, da dolazi do izkaza javnih proti Rusiji.

Japanci se sprema.

U Port-Artur odplovio je prvi dio japanske flote. Radi zapletaja u Evropi, dužnost je Japana, da ne bude samo mirem posmatracem velikih događaja — piše vladin list u Tokiju.

Njemačka pljeni ruske kredite.

Kod velikih berlinskih banka njemačka vlast je zapljena sive kredite koji pripadaju Rusiji, jer dobra jedne neprijateljske države.

Bojna pošta.

Ministarstvo unutarnjih posala odredilo je, da se odašija bojna pošta počam od 4. ov. mja.

Bombardiranje Alžira.

Službeno sejava iz Berlina, da je njemačko ratno brodovlje, koje se nalazi u Sredozemnom Moru, bombardiralo utvrde alžirske i mesta za transport francuskih četa te mnoge ih uništio.

Zatvorene Dardanele i Bosfora.

Turska je dala zatvoriti Dardanele i Bosfor te postavila mine, da tako spriječi eventualni pokušaj ruske flote da izadje iz Crnog Mora.

Zapovjednik XIV. vojnog zbita.

Vladar je imenovao nadvojvodu Josipa Ferdinandu zapovjednikom XIV. vojnog zbita u Innsbrucku.

Crnogora navijestila rat Austriji.

Rusko poslanstvo u Rimu izjavila da mu o tome nije ništa poznalo.

Napredovanje Njemaca u Belgiji.

Pošto Belgija nije htjela dozvoliti njemačkoj vojsci prolaz kroz njeno zemljište, stavila se u rat s Njemačkom. Njemačka vojska prodire u Belgraju te je bombardovala gradove Namur od 32.000 stanovnika i cvatući industrijalni Liegi od 200.000 stanovnika.

Rusi se povlače sa granice rusko-turske.

Iz Carigrada javljava, da su Rusi povukli sa tursko-ruske granice na Kavkazu, nakon što su zapalili sva skladišta žita.

Amerika neutralna.

Predsjednik Wilson objavio je, da će Sjedinjene Države ostati u ovom ratu strogo neutralne.

Mobilizacija Turske.

Mobilizacija neprestano se provodi u cijeloj otomanskoj carinvi. Vlakovi neprestano dolaze četama malo-azijskim. Na kav-

Provale Srba i Crnogoraca suzbijene.

BEČ, 7. kolovoza (6. s. večer). Na južnom ratištu pokušaj Srba da provale u bosansko zemljište u pograničnoj crti Vardište-Rude bio je odviven.

Jednako je bio suzbiven slični pokušaj, poduzet u noći od 5 na 6 ovog mjeseca od Crnogoraca proti Trebinju. Ovaj pokušaj je velika povreda medjunarodnoga prava, jer je Crnogora navještaj rata izjavila našem poslaniku na 5 ovog mjeseca u 5 i po sati po podne te mu je bilo onemogućeno austro-ugarsku vladu odmah izvestiti.

S druge strane ovaj pokušaj crnogorski iznio je na vidjelo radostnu činjenicu, da je naime pučanstvo oduševljeno sudjelovalo skupa sa vojnicištvom u suzbijanju prvakinika.

Osvojenje Lütticha.

BERLIN, 7 kolovoza. Lüttich je danas pao te se nalazi u rukama njemačke vojske. (Lüttich je utvrđeni grad Belgije sa 177.000 stanovnika).

Ofenziva u Poljskoj.

Ruski gradovi osvojeni.

Združenje austrijskih i njemačkih četa.

BEĆ, 7 kolovoza. (6 s. večer). Rat proti Rusiji počeo je dne 6. o. mj. ofenzivom od Krakova. Jako kojaničtvo sa koturašima i pješačtvom prediože na rusko zemljište te osvojiše grada Olkus i Vorbrom. Zatim se je naša vojska sprijala sa njemačkim četama koje dolaziju od Censtohova i Bendzina. Ruski pogranični visovi sjeverno od Krakova i Novebrzeska na sjevernoj obali Visle u našim su rukama.

Poljaci proti Rusiji.

BEĆ, 7 kolovoza (6 s. večer). Prodiranje naših četa u ruskoj Poljskoj našlo je u poljačkom pučanstvu na oduševljenje. Ruski Poljaci zanosno pridružuju se našoj vojsci u ratu za oslobođenje od Rusije.

Naša vojska.

BEĆ, 7 kolovoza. C. K. brzavni dopisni uredjavaju: Mobilizacija i kretanje naše vojske obavljaju se prama programu, u miru, redu i brzini. Pod barjak pozvane prati veselje pučanstva iz svih dijelova carstva te oduševljeni poklici Vrhovnom Vojnom Zapovjedniku. Veoma veliki dio pričuvnika bio je na svom mjestu još prije određenog roka. Sada očekuju častnici i momčad uzdignuta srca buduće dogadjaje.

Domaće vijesti.

Rat i štedionički uložci. Radi ratne pogibije mnogi ljudi boje se štedioničke uložke, koje imaju pohranjene u posušnjicama, te ove dane treće dignuti te uložke, sve ili djele.

Ti sevi naime misle, da im novci u takvim bankovnim zavodima nijesu sigurni ili još više drže, da država može zahtijevati taj novac. To nije istina, i vrlo su na krovu putu koji tako misle. Svaki onaj, koji sada diže novac bez krvave potrebe čini sebi velikim škodom.

Prije svega, ako digne novac lakše potroši, a uz to je uvijek u pogibili, da mu ga ne ukrade ili da ga sam ne izgubi. Radi toga upozorujemo sve, da se ne prenagle i ne dižu lajkounno novaca, koji je u štedioničama i bankama najbolje osiguran, jer su obično svi novčani zavodi osigurani nepotresnim imutkom, a taj ne gubi nikada svoju vrijednost i zato takav novčani zavod ne može propasti.

S druge strane treba pomisliti i to, da nema banke na svijetu, koja bi mogla svim svojim ulagateljima dati u isti čas, kad za traže, sve njihove uloske. Novac uložen od ljudi moraju banke i posušnjice da stave u promet i to ako ne posve, a ono bar dobrim dijelom, da posude drugim. A od ovih se opet ne može u jedan dan sve dobiti natrag. Zato koji diže bez prijeke potrebu svoj uložak, taj može mnogo naskočiti drugim, koji bi banke morale naglo i nesmiljivo tjerati. A za male potrebe dobra štedioničica nadje uvijek novaca.

Zemljšno-Veresijski Zavod i rat. Poslovom na bilježku u trčanskom „Il Piccolo“ od 4. kolovoza 1914. da trčanske banke unovčuju kupone vrijednosnih papira samo priznanjem u tekucem računu, javlja nam Zemljšno-Veresijski Zavod Kraljevine Dalmacije, da se kuponi njegovih založnica unovčuju i nadaju ne blagajni zavoda, uz punu vrijednost i u gotovini.

Grad i okolica.

Izbori za prvo tijelo. Predloženici složnih Hrvata jesu: Belamarić Vicko, načelnik, Buja Tome p. Jakova, Karadjolić Ivan, Kanonik Vicko, Belamarić Niko p. Dume Dubrava, Matačić Dr. Justo, Karadjolić Mate p. Stipe, Tambaća Josip p. Jakova, Grubisić Šime kap. u.m., Pian don Rudolf profesor, Marinović Niko p. Jerka, Županović Mijo p. Ivo, Stegić Grigo p. Mate. Izbor je jednodusan.

Za pobedu našem oružju i mir, župnik u Đocu izložio je, prošle nedjelje za 12 sati moćnici Necroscijenje Krvi; a javio je, da će ju i unaprijed, za sve vrijeme rata, izlagati svake nedjelje, kroz župsku misu.

Uapšenici iz Splita dovedeni su u posebnim vlakom, a medju njima su Boban tajnik i Grimani učitelj s Kisom, dr. Smolaka, inž. Senjanović, prof. Barać, Stevo Perović, Vasa Bezbradic, Sirotković, A. Ružić, tipograf Solirović, V. Arambasini, pravnik Čulić, prof. Stefanini, apot. Matačić, Ljubo Maksimović tipograf i V. Reljić.

U fond „Hrvatske Misli“ poklonio je vč. Don Ferdo Mrakovčić K 1.50. Hvala!

Javna zahtjala.

Svim onima, koji su — potaknuti plemenitim kršćanskim osjećajima — ma bilo na koji način nastojali da nam ublaže bol, prigodom smrti našeg milog i nezaboravnog JERKA

izrazujemo ovijem svesrdnu zahtvalu uz vruću želju, da ih Svetišnji obdarili obiljem najodabranijih milosti.

Nerežišće, 3 kolovoza 1914.

Dinka ud. Sabbioncello mati
Don Ivan Nikola, Marko, Ante, Petar braća.

VELIKA ZLATARIJA

GJ. PLANČIĆ

Vis - Starigrad - Velaluka

ŠIBENIK.

Br. XII-53/92 ex 1914.

OBJAVA udjeljenje maslina.

Namjesništvo raspačava iz državnog nasada u Arbanasima 10000 plemenitih maslina, navrnutih na maslinku, sposobnih za presadjivanje, uz obaljenu cijenu od para 60 po komadu. Ko želi imati ih, neka se, uz dostavu odnosnog iznosa, obrati dotičnom c. k. kotarskom poglavarsku.

Masline moći će se dijeliti samo u pol. kotarima, zaraženim po filoseri t. j. u onim Zadra, Benkovca, Šibeniku, Spjelta, Knina, Supetra, Hvara, Makarske, Imotskoga i Korčule.

Zadar, dne 13 srpnja 1914.
Od c. k. dalmatinskog Namjesništva.

Br. XII-51/152 ex 1914.

Objava za nabavu voćkica.

Namjestiće dijeliti će ove godine iz vlastitog razsadrnika u Čibači, 35.000 navrnutih voćkica t. j. marašaka (višanja), trešnja, bajama, šljiva, jabuka, krušaka, oraha, prasaka, kajsija, dunja osim toga 10.000 smokava i 30.000 podloga za višnje rasteške „Prunus Mahaleb“ i podloga za bajame: divlje bajame.

Navrнутe voćkice dijeliti će se uz sniženu cijenu od 30 para, a smokve uz cijenu od 10 para po komadu: podloge rešejaka i divljih bajama po 1 krunu svaku 100 komada.

Molbe imaju se upraviti namjestiće putem odnosnog kotarskog poglavarstva, dostavivši podjedno odgovarajući iznos.

Potanji oglas vidi u „Objavitelju dalmatinom“.

Zadar, dne 16. srpnja 1914.
Od c. k. Namjestiće dalmatinskog.

P. T.

Čestimo se staviti do znanja svakoj cijenjenoj osobi, da smo već od davnina osnovali klesarsku zadrugu pod naslovom:

PRVA SPLITSKA
KLESARSKA ZADRUGA
registrirana na ograničeno jamstvo
U SPLITU.

Zadruga obavlja svakovrste klesarske radnje bilo u mramoru ili kamenu uz najpovoljnije uvjete.

Osobito preciznošću izrađuje žrtvenike, balastre, krstionice, nadgrobne spomenike itd. u najmodernijim slogovima. Skladište je oskrbljeno sa mramornim materijalom, također mramornim pločama za pokrovstvo. Budući je ista providjena izvrstnim radnim silama i dovoljnim kapitalom, to je u stanju svaku naručbu brzo i tačno izvršiti na podpuno zadovoljstvo gg. naručitelja.

Na zahtjev šalje nacrte, uzroke materijala, kao što i sve upute i razjašnjenja.

Preporuča se uglednom občinstvu i prepoštovanom svećenstvu, da ju počaste svojim cijenjenim naručbam.

UPRAVA.

PUTNIK ZA DALMACIJU

za jednu bečku eksportnu kuću

po mogućnosti za slijediće

- prima se odmah.

Uzima se u obzir samo vje-

sta čestita osoba.

ADRESA:

ROSENBERG

Hotel Troccoli -- Split.

Beč VI., Marijhilferstrasse 170.

Novi bačvarski majstor

u Vodicama

FRANE RADETIC

iz Kastva u Istri.

Dajem na znanje poštovanom občinstvu Vodica i svoj okolici Šibenika, Skradina, Zlarina, Prvić-Luke, Šepurine, Zatonu, Tribunju, Tijesnu, Jezeru, Murteru, Betine, Zlosela itd., da sam moju radnju bačvarsku prinio iz Kastva u Istri u Vodice. Imam četiri radnika, radnju sa svim modernim sudovima, to jest bačava, gotovih čabrova, maštela, karatela, vinopratkača, vidara i svake vrsti sudova na barele, po zahtjevu svake veličine. Isto držim skladište obruča, duga, jelovih, smrkih od svake veličine itd.

Cijene umjerene tako da se ne boji nikakve utakmice.

NAJMODERNIJE POSJETNICE

IZRADJUJUE

HRVATSKA ZADRŽUNA TISKARA U ŠIBENIKU

U. Z. S. O. J.

PREDPLAĆUJTE SE NA „HRVATSKU MISAO“.

KNJIGOVJEZNICA

HRVATSKE ZADRŽUNE
TISKARE U ŠIBENIKU ::

u. z. s. o. j. (Dr. ANTE DULIBIĆ I DRUGI).

UVEZUJE DUGOTRAJNO I SOLIDNO SVAKU VRSTU UVEZA, KAO: PROTOKOLE, MISSALE, MOLITVENIKE I SVE U TU STRUKU SPA-

DAJUĆE RADNJE.

CIENE UMJERENE. — IZRADBA BRZA

I SOLIDNA.

.. POLJODJELSKA .. ZAJMOVNA BLAGAJNA

Zadruga uknjižena na neograničeno jamstvo
u Šibeniku.

Ukamačuje novac na uložne knjižice uz

5%